

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 351/2020-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. júla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED] podnikajúceho pod obchodným menom [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Ladislavom Scholczom, Krmanova 16, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Rožňava sp. zn. 6 Er 467/2008 zo 4. júla 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. októbra 2019 doručená ústavná sťažnosť [redacted] podnikajúceho pod obchodným menom [redacted], [redacted] [redacted], [redacted], a [redacted], [redacted], [redacted] (ďalej len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Rožňava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 6 Er 467/2008 zo 4. júla 2019 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“ alebo „napadnuté rozhodnutie“).

2. Sťažovatelia ústavnou sťažnosťou napádajú uznesenie okresného súdu sp. zn. 6 Er 467/2008 zo 4. júla 2019, ktorým bol zamietnutý ich návrh na zastavenie exekúcie. Podľa názoru sťažovateľov napadnuté rozhodnutie vykazuje známky zmätočnosti, svojvôle a neodôvodnenosti v takej miere, že sa prieči základným zásadám civilného procesu.

3. Sťažovatelia uviedli, že s účinnosťou od 23. decembra 2015 došlo k novele Exekučného poriadku, v zmysle ktorej vznikla oprávnenému povinnosť doplniť návrh na vykonanie exekúcie do 30 dní odo dňa účinnosti tejto novely (§ 243f ods. 1 Exekučného poriadku), teda do 22. januára 2016. Podľa § 243f ods. 5 Exekučného poriadku ak oprávnený návrh na vykonanie exekúcie nedoplní v lehote podľa odseku 1, súd exekúciu zastaví.

4. Z uznesenia okresného súdu vyplýva, že pri zisťovaní včasnosti podania návrhu na vykonanie exekúcie oprávneným v lehote podľa § 243f ods. 1 Exekučného poriadku sa okresný súd odvolával na poštové podmienky pre doporučené zásielky v rámci vnútroštátneho styku, na základe čoho sa domnieval, že pokiaľ bolo doplnenie návrhu na vykonanie exekúcie doručené okresnému súdu 25. januára 2016 (pondelok), zásielka musela byť podaná na pošte 22. januára 2016 (piatok), teda v zákonom stanovenej lehote. Sťažovatelia zastávajú názor, že v takej dôležitej veci, ako je návrh na zastavenie exekúcie, nestačí len domnienka súdu. K takému rozhodnutiu musí existovať jednoznačný a nepochybný dôkaz, z ktorého vyplynie, že oprávnený zákonnú lehotu stihol. Podľa sťažovateľov okresný súd nemal pri posudzovaní dodržania lehoty podľa § 243f ods. 1 Exekučného poriadku takýto jednoznačný dôkaz.

5. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukazoval na lehoty, v ktorých sa doručujú listy 1. triedy, avšak z uznesenia okresného súdu nie je zrejmé, či bolo doplnenie návrhu na vykonanie exekúcie zasielané ako zásielka 1. triedy alebo 2. triedy. Okrem uvedeného pošta poskytuje poštové služby aj v sobotu a listy posielané 1. triedou sa doručujú nasledujúci pracovný deň po dni podania. Dohady okresného súdu o podaní zásielky na poštovú prepravu v piatok 22. januára 2016 potom nemusia byť vôbec správne a pravdivé.

6. Skutočnosť, že okresný súd nemal v spise jednoznačný dôkaz pre formulovanie záverov pre rozhodnutie, nemôže byť na ťarchu povinných, teda sťažovateľov. Hodnotenie dôkazov súdom musí obstať z hľadiska jeho prípadného rozporu so zákazom arbitrárnej jurisdikčnej ľubovôle. Nemôže byť v rozhodujúcich okolnostiach postavené na dohadoch.

7. Na základe uvedeného sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie a nahradil sťažovateľom trovy právneho zastúpenia.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantné ustanovenia právnych prepisov

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených

zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Obdobné právo zaručuje aj čl. 36 ods. 1 listiny.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

III.

Právne posúdenie

13. Podstatu ústavnej sťažnosti tvorí námietka sťažovateľov, že uznesenie okresného súdu, ktorým návrh sťažovateľov na zastavenie exekúcie zamietol, je zmätočné, neodôvodnené, je prejavom svojvôle okresného súdu, a teda arbitrárne, čo vyplýva z nejednoznačného posúdenia zachovania zákonnej lehoty na podanie doplnenia návrhu na vykonanie exekúcie oprávneným, ktoré okresný súd založil na domnienke (dohade) o včasnom podaní zásielky na pošte oprávneným, odvolávajúc sa na poštové podmienky, bez jednoznačného dôkazu o dátume podania zásielky na poštovú prepravu.

14. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

15. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať

ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

16. Ústavný súd na základe argumentácie sťažovateľov a na základe predložených dôkazov, ktorými sťažovatelia preukazujú svoje tvrdenia, dospel k záveru, že sťažovatelia v dostatočnej miere nespochybnili ústavnú udržateľnosť právneho záveru okresného súdu, ktorý posúdil doplnenie návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie doručené okresnému súdu 25. januára 2016 (v kalendárnom dni pondelok) ako podané v zákonom stanovenej lehote v zmysle § 39 ods. 4 Exekučného poriadku, keďže posledný deň procesnej lehoty na podanie doplnenia návrhu na vykonanie exekúcie oprávneným pripadol na 22. január 2016, teda v kalendárnom dni piatok. Keďže ide o procesnú lehotu, táto sa považuje za zachovanú, ak sa úkon urobí v posledný deň tejto lehoty na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť. Okresný súd, vychádzajúc z poštových podmienok pre listové zásielky vo vnútroštátnom styku, pri ktorých je najkratšia lehota na doručenie zásielky 1. triedy jeden pracovný deň po dni podania, konštatoval zachovanie lehoty na podanie návrhu oprávneným, ktorý tak musel odovzdať listovú zásielku na prepravu najneskôr 22. januára 2016 (piatok), teda včas.

17. Sťažovatelia sa v ústavnej sťažnosti snažia vyvrátiť okresným súdom aplikovanú domnienku o podaní zásielky na poštovú prepravu včas tým, že okresný súd nedisponoval jednoznačným dôkazom o tom, že oprávnený lehotu na doplnenie návrhu na vykonanie exekúcie dodržal.

18. Z odôvodnenia uznesenia okresného súdu skutočne vyplýva, že okresný súd napadnuté rozhodnutie založil na domnienke o zachovaní lehoty na doplnenie návrhu na vykonanie exekúcie, nedisponujúc dôkazom o podaní zásielky na poštovú prepravu oprávneným v zákonom stanovenej lehote. Na druhej strane ústavný súd konštatuje, že prezumpcia okresného súdu o najneskoršom možnom dátume podania zásielky oprávneným (22. januára 2016, piatok), teda v zákonom stanovenej lehote, vychádzajúca z poštových podmienok a dátumu doručenia predmetného podania okresnému súdu (25. januára 2016, pondelok) nie je takej povahy, aby jej ústavnú udržateľnosť bolo možné na báze argumentov prezentovaných sťažovateľmi spochybníť. V zmysle bodu 1.1 poštových podmienok Slovenskej pošty a. s. pre listové zásielky vo vnútroštátnom styku, na ktoré okresný súd v napadnutom rozhodnutí poukázal, platí, že list 1. triedy je dodávaný v lehote prepravy D+1, teda dodaný nasledujúci pracovný deň po dni podania. Podľa bodu 2.1 písm. c) poštových podmienok Slovenskej pošty a. s. pre vnútroštátny styk, všeobecnej časti čas prepravy je čas určený počtom dní od podania zásielky do jej dodania alebo odovzdania oznámenia o príchode zásielky, podľa bodu 10.1 týchto podmienok lehota prepravy pre jednotlivé druhy zásielok je definovaná v osobitných poštových podmienkach a v zmysle bodu 10.2 písm. a) do lehoty prepravy a času prepravy zásielok sa nezapočítava iný ako pracovný deň. Pokiaľ by išlo o zásielku 2. triedy, pri týchto zásielkach je korešpondencia dodávaná v lehote prepravy D+2 (dodanie druhý pracovný deň po dni podania), a preto by oprávnený musel podať svoj návrh na poštovú prepravu minimálne o deň skôr. Zároveň a bez ohľadu na uvedené podstatné tvrdenia sťažovateľov o tom, že *„V praxi sa pri doručovaní listových zásielok stáva, že tieto sú niekedy doručené aj skôr, resp. neskôr, ako je uvedené v poštových podmienkach...“*, ako aj o skutočnosti, že *„... pošta poskytuje poštové služby aj v sobotu...“*, ktoré by mali závery okresného súdu spochybníť, nie sú doložené žiadnym dôkazom alebo normatívnym odkazom, pričom nejde o všeobecne známe skutočnosti. To by v súvislosti s náležitosťami postupu konania podľa § 43 a § 45 zákona o ústavnom súde neumožnilo postup podľa § 56 ods. 3 tohto zákona, ktorý navyše nie je obligatórny.

18.1 Vzhľadom na uvedené posúdil ústavný súd napadnuté rozhodnutie ako nevyomykajúce sa elementárnym pravidlám aplikácie práva, pričom opätovne zdôrazňuje,

že nenahrádza bežnú rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov a nie je povolaný otázky aplikácie podústavného práva vyriešiť do dôsledkov, resp. rozhodnúť spor účastníkov konania.

19. Na tejto platforme ústavný súd považuje uznesenie okresného súdu za ústavne udržateľné a akceptovateľné z hľadiska námietok (nejednoznačnosť dôkaznej situácie), ktoré sťažovatelia proti nemu uplatňujú. Prihliadajúc na okolnosti daného prípadu, nemožno podľa názoru ústavného súdu konštatovať, že by interpretáciu zistených skutkových okolností a aplikáciu normatívneho textu ustanovení použitých okresným súdom v posudzovanom rozhodnutí bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnenú alebo arbitrárnu, ktorá by bola spôsobilá zasiahnuť do sťažovateľmi označených práv, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júla 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu